

T.C.
Atatürk Üniversitesi

TIP FAKÜLTESİ

Biokimya Frenk

1659-4184

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 056 - 396/1

Sayın

Orhan Şaik GÖKYAY -

Kayış dağı Cad.

28-VI-1974

Göztepe

İSTANBUL

توقینو بیله بیله قالدیله لرنده - ماگ دلسونو غیره
آدره االتنه اوقد تدریس اینه تی ریر نه بی عقنه

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
Tıp Fakültesi Dekanlığı
Biokimya Enstitüsü
Sayı : 165.9

ERZURUM
22.6.1974

Konu :

Eki :

Sayın
Orhan Şaik GÖKYAY

GÖZTEPE - İSTANBUL

Muhterem Efendim,

Üniversitemizin bütün fakültelerinde okutulmasını arzu ettiğimiz " Milli Kültürümüz" adı altında bir ders kitabı hazırlamak istiyoruz. Üniversitemizde bu hususta müsabaka açılacaktır. İlâna mesnet teşkil etmek üzere Milli Kültürümüz dersinin neleri kapsamı gerektiğini incelemekte olan bir komisyon çalışmamız vardır. Komisyonda şimdilik aşağıdaki başlıkları kaydetmiş isek de, Zâtıdevletlerinin de kanaat ve tavsiyelerinize ihtiyaç duyduğumuz cihetle, mutasavver kitap muhteviyatının bir an önce tesbit edilebilmesi için, lütfunuz olacak mütaleanızı en geç 29.6.1974 tarihine kadar beklediğimizi derin saygılarımla arz ederim.

Prof.Dr.M.Münip YEĞİN

Enstitü Yöneticisi

Ders Kitabının Adı
Ders Kitabının muhtevası

: MİLLİ KÜLTÜRÜMÜZ

- 1) Dünyada Türk Devletleri
- 2) Türk Dili ve Edebiyatı
- 3) Türk-İslâm Medeniyet Tarihi
- 4) Vatan aşkı ve kahramanlık menkıbeleri ile şehitlik ve gazilik
- 5) Büyükler ile maiyetindekilerin ve öğrencilerin kendi an'anelerimize göre münasebetleri.
- 6) Milli örf ve âdetlerimiz ile yardımlaşma davranış ve teşkilâtlarımız.

İsmail Hakkı Karatepe
1974 - 15

Orhan Şaik Gökyay

17 Eylül, 1974

Sayın Prof. Dr. M. Münip Yegin
Dış Hekimliği Fakültesi Dekanı
Atatürk Üniversitesi

Erzurum

Efendim,

Lâtıf buyurduğunuz 30.7.1974 tarihli yazınızı tekrar tekrar okudum. Bunun gerçekten millî kültürümüzü dört yanından kucaklayacak bir program olduğu görülmektedir. Ancak, her konusu ayrı bir ihtisas dalı olan böyle bir programın gerçekleştirilmesi, o ölçüde geniş bir heyet içsidir. Sanırım, tutulacak yol, bunlardan herbiri için, Türkiye üniversitelerinde bu konularla ilgili ve bunlara okutmakta olan öğretim üyelerine yardıma çağırmaktır. Ben, bu öğretim üyelerinin hepsini tanımadığım gibi bu konulardaki kudretlerini de takdirden âciz bulunuyorum. Bununla birlikte yakından tanıdığım birkaç ismi vevmek istiyorum.

II. Türk Toplumunda Dil ve Edebiyat bölümü için, Ankara Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi profesörlerinden Zeynep Korkmaz ve İsa Saadet Çagatay bunu tam yaparlar. Ayrıca Atatürk Üniversitesinde, size yardımcı olacak değerli arkadaşların bulunduğunu da biliyorum. Gerek Halk Edebiyatımız için, gerekse Divan ve Tanzimat sonrası edebiyatımız için bunların yardımını sağlamak yerinde olur. Ve çabuk sonuç alınması da mümkün olur.

Bu bölüm için ben bir ilâvede bulunmak istiyorum. O da 'Türk Destanları'dır. Eğer bu konu bana kadar gelirse hazırlamayı isterim. Bir de yine bu bölümün içinde Divanı Lügati't-Türk ile Kudatkuubilik'i yazabileceğimi sanıyorum.

III. Türk Tarihi bölümü için, tatil dolayısıyla çoğu burada olmadıklarından, tanıdıklarımınla temas imkânını bulamadım. Atsız Beyle görüştim. O bu bölümdeki maddelerden hiç olmazsa bir bölümünü eksiksiz yazacak olan bir Türk tarihçisidir. Fakat elinde başka işler olduğu için, vâ bu konuyu işlemenin çok zaman alacağını ileri sürerek itizar etti. Ama yine de kendisinde bunu istemenin yerinde olacağını düşünüyorum. Ona gerekli zaman verilirse umarım ki bunu üzerine alacaktır.

IV.- Türk Medeniyeti Tarihi için, belki en kestirme yol, bu konuda yazılmış olan kitaplardan ve özel ansiklopedilerden yararlanmak olacaktır. Çünkü bunlara ayrıca yazmak uzun ve emek isteyen bir iştir. Bununla

birlikte, gerek İstanbuldaki Devlet Güzel Sanatlar Akademisi, mimarlık bölümü, gerekse İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık fakültesi öğretim üyelerine başvurarak, kendilerinden yardım istemek mümkündür. Ankara Üniversitesi, Dil, Tarih ve Coğrafya fakültesinde, dekan Osman Ersoy, İlahiyat Fakültesi profesörlerinden dekan Hüseyin Yurdaydın size yardımda bulunabilecekleri gibi başka arkadaşlar da tavsiye edebilirler.

V.- Türklerde din ve ahlak bölümünde Türklerin İslamiyetten önceki din ve inanışları bölümünü en iyi, Ankarada Abdülkadir İnan yazabilir. Fakat yaşlı ve hastadır. Bununla birlikte bir defa kendisinden rica edilmekte fayda vardır. O kendisi yazamasa bile bu konuda kaynaklar gösterebilir. Adresi şudur:

Prof. Abdülkadir İnan

İkinci Mecidiyeköy Caddesi, 9 Eylül sokağı, Nu. 36/12

Bu maddeyi ben de yazmaya çalışırım. Fakat benimki Abdülkadir beyinkinden çok zayıf olur ve üstelik benim için çok zamana ihtiyaç vardır. Gerem bu madde için, gerekse bu bölümün öteki maddeleri için, kimlerin bu konularda yetkili olduğunu size Prof. Hüseyin Yurdaydın söyleyebilir. Yini bu fakültenin profesörlerinden Hikmet Tanyu bu konularda ilk akla gelenlerden biridir. Hem yetkisine, hem de size yardımını esirgemeyeceğine güvenirim.

Sizin 'Türkiyenin Kültür Temelleri' adı altında düşündüğünüz eser ancak 'mazzam' diye tavsif edilebilir. Sıraladığınız bölümlerde yer alan maddelerin herbirisininin hazırlanması uzun bir çalışmaya ve zamana muhtaçtır. Bu ana bölümler hazırlandıktan sonradır ki öğrencilerin eline verilecek bir kitap, bu ana eserden yararlanılarak ortaya konabilir. Ama bu tek tek kişilerden çok, birz araya gelerek bunun planını hazırlayacak, kimlerin hangi konulara üzerine alacağını testit edecek bir heyet işidir. Siz böyle bir heyeti kurmuşsunuz, şimdi asıl güçlük bu maddeleri hazırlamaya üzerine alacak kimseleri bulmaktır. Umurum ki böylesine lüzumlu bir eserin hazırlanmasında arkadaşlarınız, Türkiyede, sizi yalnız bırakmayacaklardır. Ben başarıya ulaşmanız için en temiz dileklerimi tekrarlarım. Bu konu üzerinde size yardımcı olabilecek arkadaşları aramaya devam edeceğim ve sonuç aldıkça size yine arzedeceğim.

Saygılarımı sunarım efendim.

T. C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
Dış Hekimliği Dekanlığı

500/1219 - 42

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 056-396/3

6. Ağustos. 1974

Sayın
Orhan Şaik GÖKYAY
Kayışdağı C. 124/1

G Ö Z T E P E
İ S T A N B U L

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
DIŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ DEKANLIĞI
Sayı : 500/1219.....

Sayın
Orhan Şaik GÖKYAY
Kayışdağı C.124/1

30.7.1974

GÖZTEPE - İSTANBUL

Pek Muhterem Efendim,

Cevabî yazılarınız bizi çok minnettar etmiştir.

Milli Kültürümüz üzerinde çok isabetli tavsiyeleriniz için teşekkürlerimizi arz ederim. Üniversite Yönetim Kurulumuz bugüne kadar bize ulaşmış bulunan cevabî mektuplar muhteviyatını gözden geçirmiş ve selâhiyetli zevattan çeşitli bahisler hakkında istiyeyeceğimiz ve Üniversiteler yayın yönetmeliğine göre satın alacağımız makalelerin bir seri kitap halinde (muhtemelen Türkiyenin Kültür Temelleri I.,II., III., IV. ve V. şeklinde) bastırılmalarının ve bir redaksiyon hey'eti tarafından bunlar arasından seçilecek bazı kısımların bir araya getirilerek " Milli Kültürümüz " adındaki ders kitabının tertiplenmesinin uygun olacağına mutabakat hasıl olmuştur.

Bu münasebetle bize isimlerini lütfettiğiniz zevata da müracaat edilmiştir.

Mümkünse aşağıdaki konular hakkında zâtîâlinizden bir veya birden fazla makale istirham etmekteyiz. Bu istirhamımızın mümkün olduğu kadar kısa zamanda ve mesela 2-3 ay içinde yerine getirilmesi, bahis konusu neşriyatın o derecede çabuk gerçekleşmesini sağlamış olacaktır.

Bilvesile derîn saygılarımızı ve muhterem yardımlarınız sebebiyle kalbi teşekkürlerimizi arz ederiz.

Eki : 2

Prof.Dr.M.Münip YEĞİN
DEKAN

Zâtıdevletlerinden istirham ettiğimiz makale konuları

1 - Ekteki listeden zâtınızca arzu buyurulan muhtelif konular.Birbirini takip edecek makaleler halinde istirham olunur.

N o t :

Bu konuların daha hangi zevata yazdırılabileceği hususunda iş arınıza ihtiyacımız vardır. O sebeple tarafınızca takdir olunacak daha selâhiyetli kalemlerin bu vesileyle seferber edilebilmeleri hususunda bizzat ve müstakilen yardımlarınız şükranla karşılanacaktır.

Haşiye : Muhterem ağabeyiniz için acil şifalar diler saygılar sunarım.

MİLLİ KÜLTÜRÜMÜZ HAKKINDA HAZIRLANACAK MAKALELER İÇİN
İSTİRHANLARIMIZ

Milli Kültürü ilgilendiren bütün mes'eleleri her cephesiyle tam ve kâmil bir şekilde içine alacak bir kitap yazmak hedefini gütmüyoruz. Esasen bunların tamamını bir kitaba sığdırmağa imkân yoktur ve tabiatıyla milli kültürü ilgilendiren konular ayrı ayrı kendi özel branşlarında geniş olarak okutulmaktadır. Burada bizim ele alacağımız hususlar, Türk Milli Eğitiminde Milli Kültürümüz bakımından ihmal edilmiş ve boş bırakılmış noktaları tamamlama niteliğini taşıyacaktır. Bu yazının ekinde mevcut sıralama içerisinde milli kültürü ilgilendiren dil, tarih, san'at, din, örf-adet ve sair hususlardaki göze çarpacak boşluklar ile bağlantıların en iyi şekilde doldurulması müstereken ele alınarak, mevcut bilgilerin fıkralar, hikâyeler, hamasi ve manevi menkıbelerle ve hatta resimlerle tamamlanıp kuru ve sıkıcı olmayacak tarzda güçlendirilmesinin lüzumlu bulunduğu inanıyoruz.

İleride bu bilgi materialine dayanılarak hazırlayacağımız ve kitabın çatısını teşkil edecek olan dispozisyon yeniden yüksek takdirlerinize sunulacak ve bu yolda tamamlayıcı ve tekemmül ettirici fikirlerinize ayrıca muracaat olunacaktır.

Maksadımız bütün bu milli kültürü ilgilendiren mes'elelerde mevcut bilgileri bir araya toplamak değil, bu kültür unsurları içinde millet varlığı ve bekamız bakımından mes'ele teşkil eden konuların iyice aydınlatılması ve çözümü yolunda gençlerimize uyarıcı, milli varlık ve benliklerine ısrarı ve milli güvenlerini güçlendirici, hülâsa onları hakkıyla doyurucu bilgilerle techiz etmektir.

Bu hususların gerek bilgi malzemesi ve gerekse dispozisyonu bakımından tadili, tasfiyesi ve tamamlanması yollarında yüksek fikirlerinizin ve gayretlerinizin esirgenmeyeceğine inanıyoruz.

Dolayısıyla bazı muhterem zevâtın işaret ettikleri bir kaç mühim noktayı sıralamak yerinde olacaktır :

1 - Türk tarihi anlatılırken hanedanları ayrı devlet saymak geleneğinden vazgeçmeğe dikkat edilmeli ve Türk gençleri kendi milletlerini çok devlet kurup hiç birisini yaşatamamış görmek felâketinden kurtarılmalıdır.

- 2 -

2 - Türk milletinin yalnız asker ve devlet kurucusu değil, aynı zamanda san'atkâr ve ilim sahibi olduğunu tarihi delillerle isbat etmelidir.

3 - Tarih bahisleri özet olarak ve sadece ibret verici ve yüksek ilgi çekici hadiseleri ile akıcı bir üslup kullanarak yazılmalıdır. Bu suretle okuyucu sadece nasihatla değil, Türk milletinin gerçek milli duygu, vatanseverlik ve mücadele azmiyle beslenmiş olacaktır.

4 - Eserin mümkün olduğu kadar geniş bir hey'et tarafından hazırlatılabilmesi esastır. O sebeple her zâtımuhteremden hangi özel bahsin kimlerden istenmesi mümkün ve isabetli olursa, bize en kısa zamanda bilgi lûtfetmesi, vazifemizin isabetli yürümesini ve çabuklaşmasını temin edeceği cihetle istirham olunur.

5 - Tarihte Türk faziletlerini mubalâğaya kaçmadan, el ile tutulabilen hakikatler halinde birer birer tesbit etmek ve bunların hâlâ yaşayan çizgilerini belirtmek hususu unutulmamalıdır.

6 - Tarihte def'alarca muvaffak olmuş Türk Milletinin tekrar yükselme çarelerini eleştirmemiz icabeder.

7 - Daha bunlara benzer faydalı tavsiyelerimizin komisyona ulaştırılması, ziyadesiyle makbul olacaktır.

Bilvesile başarı ve saygılarımızı sunarız.

E K İ : 1

Milli Kültür Komisyonu

MİLLİ KÜLTÜRÜMÜZ İLE İLGİLİ MUHTEVİYAT LİSTESİ
TASLAĞI (Kıymetli tashihinize muhtaçdır)

I. GİRİŞ :

- 1 - Türk kelimesinin anlamı.
- 2 - Kültür ve medeniyet ile Milli Kültürden anlaşılan mâna.
- 3 - Milli Kültür'ün temelleri.

II. TÜRK TOPLUMUNDA DİL VE EDEBİYAT :

- 1 - Türk dilinin yapısındaki olgunluk ve mükemmellik.
- 2 - Türk kavimlerindeki dil birliğinin sebepleri - imparatorluk dili -.
- 3 - Türk lehçeleri ve özellikleri.
- 4 - Türk dilinin zenginliği-kudat kubilik, divânî Lûgati Türk -.
- 5 - Arı Türkçe taassubu-lâikliğin dile tatbikindeki sapıklık-.
- 6 - Türk dilinin üreme ve gelişmesindeki temel kaideler ve diğer dillere üstünlüğü
- 7 - Büyük Türk edip ve şairleri, çağdaşlarıyla mukayesesi -.
- 8 - Türklerde yazı.

III. TÜRK TARİHİ :

- 1 - Türk tarihinin enginliği ve bütünlüğü.
- 2 - Devlet kurmada Türkün müstâkar olmayan hareketli ve dinamik davranışı (Bir mekâna bağlı statik devlet tipiyle mekân içinde değişen, birbirine zincirleme bağlı dinamik Türk devleti tipi).
- 3 - Türk devletlerindeki devamlılığın esas alınması (yani : hanedanları ayrı devlet saymadan Türk gençlerini kendi milletlerinin çok devlet kurmuş fakat hiçbirini yaşatamamış zannından uzak tutmak).
- 4 - Anadoludaki eski Türk Devletleri ile sonradan kurulan Türk devletleri arasındaki bağlantı-Malazgirt ve Dumlupınar Anadolunun müstevliden arınması tezi -. Kürk, Çerkez, gürcü gibi ayrılıkların önlenmesi.

- 5 - Dünya yüzünde Türklerin bugünkü durumu (Tek esir Millet Türk - misal : Rus ve Çin emperyalizmi).
- 6 - Türk dinanizmi ile İslâm imânının aynı hamur içinde yoğrulmuş olarak ortaya çıkardığı yükselme devremizin incelenmesi.

IV. TÜRK MEDENİYET TARİHİ :

- 1 - Türklerin müsbet ilmin gelişmesindeki hizmetleri ile büyük Türk âlimleri, biyografileri ve eserleri (İslâmiyetten önce ve İslâmiyet devrinde).
- 2 - Türklerin diğer ilim alanlarında ve bilhassa islâm dini sahasında yetiştirdiği büyük âlimler, biyografileri ve eserleri.
- 3 - Türk kültürünün eskiliği, orijinalliği ve bütünlüğü; Türklerde devlet adamlarının ilme ve âlime verdikleri önem-kurdukları ilim tesisleri-Türk İslâm külliyesi-.
- 4 - Türklerin san'ata hizmetleri ve yetiştirdiği büyük san'atkârlar, biyografileri ve eserleri (mimaride, tezyini san'atlarda, musikide, el san'atlarında v.b.).
- 5 - Türklerde devlet anlayışı ve devlet sevgisi ile askerlik, sağlık hizmetleri ve ordu teşkili.
- 6 - Yunan ve Roma medeniyetlerini doğuran Türk AKA medeniyeti.

V. TÜRKLERDE DİN VE AHLÂK :

- 1 - Türklerin islâmiyetten önceki din ve inanışları.
- 2 - Türk seciyesiyle İslâm ahlâkı arasındaki bağlantı.
- 3 - Türklerin islâm dinine hizmetleri (irtidatlar ve haçlı seferlerinin karşısındaki zaferleri ile islâm ahlâkını yeniden ihya edişleri_).
- 4 - İslâmın getirdiği yeni dünya görüşleri, tevhid akidesi-tüm ilim görüşü-İnsan hakları ve hakkın hâkimiyeti görüşü.

- 3 -

- 5 - Türk İslâm cemiyetinin siyaset, iktisat ve ticaret görüşü.
- 6 - İslâmda aile hayatı ve kadına verilen değer-Eski Türk aile düzeni ile benzerliği.
- 7 - İslâmda sosyal mes'uliyet-Emri bil mağruf, nehyi anil münker-.
- 8 - İslâmın ibadet anlayışı ve mezhep ayrılıklarının zararlarını önleme çareleri.
- 9 - İrrasyonele kaynak olan tek kitap kur'an.
- 10 - Türk-İslâm ahlâkının esasları (dürüstlük, mertlik, töreye bağlılık, cesurluk, Vatan ve bayrak sevgisi, birlik ve beraberlik, kahramanlık, merhamet, vefa, yardım-severlik, fedakârlık, azim, istiklâle düşkünlük, çalışma ahlâk ve disiplini, âmir-memur münasebetleri, cömertlik, misafirperverlik, tevazu, müsamaha, hileden uzak oluş).
- 11 - Bugünkü islâm âleminin geri kalmışlığını izah eden sebepler.

VI. TÜRK ÂDET VE GELENEKLERİ :

- 1 - Türk: efendi millet-Türk ağalığı-.
- 2 - Türklerde sosyal yardımlaşma ve bu yolda kurdukları müesseseler (vakıflar, hastahaneler, kervansaraylar, hanlar, hamamlar, sebiller köy odaları v.s.), Türk misafirperverliği, Türk civanmertliği, Türk kahramanlığı.
- 3 - Başka milletlerin Türk seciye ve ahlâkı üzerindeki hayranlıkları (Başta arap yazarı cabiz olmak üzere Batılılar).
- 4 - Âlimlere verilen değer, büyüklere saygı, küçüklere sefkat, düşmanına bile rikkat, hoşgörü, Ana-baba-akraba ve komşu hakları gözetmede yücelik ve asalet-bütün mahlûkata merhamet, emanete riayet, mertlik ve sadakat - (Bütün bu mes'elelerde Türk Büyüklerinden örnekler : Gazneli Mahmut, M. Alpaslan, Melikşah, Vezir Nizam-ül Mülk v.b.). Geleneklere ve âdetlere bağlılık içersinde muazzam bir adaptasyon kabiliyeti.

- 4 -

- 5 - Cinsi ahlâk, kadın-erkek münasebetleri, namus, iffet, şeref ve utanma anlayışının hikâye ve fıkralarla izahı.
- 6 - Türklerde iş hayatı (Tekke ve loncalar) , ticaret ahlâkı.
- 7 - Türklerde hukuk (Tarihte Türk adaletine aid misaller).
- 8 - Türklerde spor.
- 9 - Türklerdeki harp gücü.
- 10 - Milli kültürümüzün karşı kültürlerle mücadele sistemleri.
- 11 - Milli kültürümüzün korunmasında ve devam ettirilmesinde Üniversitelerimize düşen görevler, sorumluluklar ve Milli Kültürü benimsemiş idealist gençlerin yetiştirilme metodları.
- 12 - Türk milletinin tekrar hızla yükselbilme çaroları hakkında görüşlerimiz.

NOT :

Makalelerin yanında Milli Kültürümüz ile ilgili ve sizce bilinen en mühim eserlerin fihristini de istihham etmekteyiz.

Muhterem Efendim,

Üniversitemizin bütün fakültelerinde okutulmasını arzu ettiğimiz "Milli Kültürümüz" adlı altında bir ders kitabı hazırlanmasını istiyoruz. Üniversitemizde bu hususta müsabaka açılacaktır. İlâne mesnet teşkil etmek üzere Milli Kültürümüz dersinin neleri kapsamalı gerektiğini incelemekte olan bir komisyon çalışmamız vardır. Komisyonda şimdilik aşağıdaki başlıkları kaydetmiş isek de, Zâtıdevletlerinin de kanaat ve tavsiyelerinize ihtiyaç duyduğumuz cihetle, mutasavver kitap muhteviyatının bir an önce tesbit edilebilmesi için lütfunuz olacak mütaleanızı en geç 22.6.1974 tarihine kadar beklediğimizi derin saygılarımla arz ederim.

Prof.Dr.M.Münip YEĞİN

İmza
Enstitü Yöneticisi

Ders Kitabının adı

: MİLLİ KÜLTÜRÜMÜZ

Ders Kitabının muhtevası

:

1. Dünyada Türk Devletleri.
2. Türk Dili ve Edebiyatı.
3. Türk-İslâm Medeniyet tarihi.
4. Vatan aşkı ve kahramanlık menkıbeleri ile şehidlik ve gazilik.
5. Büyükler ile maiyetindekilerin ve öğrencilerin kendi an'anelerimize göre münasebetleri.
6. Milli örf ve âdetlerimiz ile yardımlaşma davranış ve teşkilâtlarımız.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 056 - 396/5

Sayın
Orhan Şaik GÖKYAY
Kavışdağı Cad. 124/1

Göztepe
İSTANBUL

14 - X - 1974

آنا تديك تديندي بيترى - ديدند - گونشاي

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 056-396/5

T. C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ DEKANLIĞI
Sayı : ..1702/17.....

ERZURUM
7.10.1974

KONU :

Sayın

Orhan Şaik GÖKYAY

Kayışdağı Cad. 124/1

Göztepe-İstanbul

İlgi: 17 Eylül 1974 tarihli mektubunuza,

Muhterem Beyefendi,

Yardım vâdeden mektubunuz bizim için büyük bir manevi destek olmuştur. Tavsiye ettiğiniz kimselerin bâzılarına önceden müracaat edilmişti, henüz cevap alınamadı.

Yazmayı tasarladığınız mevzuları işlemenizi ve gönderebileceğiniz zamanı bize bildirmenizi istirham ediyoruz.

Bu vesileyle selâm ve saygılarımızı sunarız.

Prof.Dr.M.Münip YEĞİN

DEKAN

EKİ :

Milli Kültür Komisyon İşleri

Sayı : 520/14

10498

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi

No 056-396/6

22.X.1974

۱- فوراً توبه بکنید

Sayın

Orhan Şaik GÖKYAY

Kayışdağı C.124/1

GÖZTEPE
İSTANBUL

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 056-396/6

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ
Milli Kültür Komisyon İşleri
Sayı: 500/14

14.10.1974

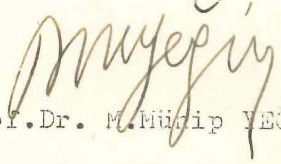
Sayın
Orhan Şaik GÖKYAY

Muhterem Efendim,

Üniversitemizin bütün fakültelerinde okutulmasını arzu ettiğimiz "Milli Kültürümüz,, ile alakalı olarak daha önce muhtelif zevâta müracâat edilmişti. Bugüne kadar gelen cevap ve tavsiyeler muvacehesinde mezkûr ders için ekte sunulan muhteviyat listesi hazırlanmış ve kitabın adı olarak "Milli Kültürümüz,, yerine "Türk Kültür ve Medeniyeti,, ibâresi benimsenmiştir.

Bilgilerinize arz eder, bu vesileyle Ramazan Bayramınızı tebrik ederiz.

Komisyon a.

Prof. Dr. M. Mühip YEGİN

İçindekiler:

I. Giriş:

- 1) Kültür ve Kültürü meydana getiren unsurlar,
- 2) Medeniyet ve Medeniyetin unsurları,
- 3) Kültür ve Medeniyet arasındaki farklar ile münasebetlerine tarihten ve yaşanan hayattan alınan örneklerle izahı,
- 4) Kültür değişimleri,
- 5) Millî Kültür ve Medeniyet terimlerinin açıklanması,
- 6) Millî Kültür ve Türk Millî Kültürünün dayandığı temeller,
- 7) Türk Millî Kültürünün bütünlüğü ve özellikleri,
- 8) Millî Kültürümüzün muhafazası ve idâmesinin lüzumu,
- 9) Millî Kültür çerçevesinde kullanılan, Millî, Vatani, vatandaş, milliyetçi, dindar, dinsiz, millî kültür birliği gibi tâbirlerin birbiriyle tezat arzetyecek şekilde tarifi,
- 10) Millî Kültürün yerleştirilmesinde felsefe, edebiyat ve tarih öğretmenlerinin yeri,
- 11) Millî Kültürümüzde yayın vasıtalarının ehemmiyeti ve onlara düşen vazifeler,
- 12) Türk Kültürünün gelişmesinde Devlete ve ferde düşen vazifeler,
- 13) Millî Kültürümüzde âile, eğitim ve öğretim müesseseleri,
- 14) Türk Kültür ve Medeniyetinin, idaresi altındaki milletlere ve diğerlerine tesirleri,
- 15) Millî Kültürümüzün karşı kültürlerle mücadele sistemleri.

II. TÜRK MİLLİYETÇİLİĞİ ve İDEOLOJİSİ:

- 1) Milliyetçilik nedir?
- 2) Türk milliyetçiliğinin esasları,
- 3) İslâmiyetle Türk milliyetçiliğinin bütünlüğü ve ayrılmazlığı,
- 4) İdeoloji nedir?
- 5) Yer yüzündeki büyük ideolojiler ve hedefleri,
- 6) Dünya ideolojileri karşısında Türkiye'nin yeri,
- 7) Çeşitli temâyüllere mensup Türk gençliğinin müşterek bir mefkûre ve dünya görüşü etrafında toplanma zarureti.

III. TÜRK TÂRİHİ ve COĞRAFYASI:

- 1) Türk kelimesinin kökü ve târihi,
- 2) Türk târihinin menşei,
- 3) Türklerin yaşadığı ülkelere ait kısa coğrafya bilgisi,
- 4) Türklerde devlet kurma felsefesi (bir mekâna bağlı statik devlet tipi yerine mekân değiştiren zincirleme dinamik Türk devleti tipi).
- 5) Türk devletlerinde devamlılığın esas alınması,
- 6) Tarihte Türk devletleri, aralarındaki bağlantı,
- 7) Aynı temel kültür ve dine mensup insanlar arasında ayırıcılığa Türk devlet felsefesinde yer verilmemesi,
- 8) Türklerde ordu teşkilâtı ve askerlik anlayışı,
- 9) Türk askerinin mânevi gücü ve kaynakları,
- 10) Dünya yüzünde Türklerin bugünkü durumu,
  - a- Esir hayatı yaşayan ve yok edilmeye çalışılan türkler (Rusya, Çin, Moğolistan, Bulgaristan, Romanya, Arnavutluk türkleri gibi).
  - b- Ezilen ve ikinci sınıf vatandaş muamelesi gören türkler,
  - c- Hür Türkiye Türkleri.
- 11) Türk devleti içerisinde bulunan gayri müslimlerin durumu,
- 12) Türk dinamizmi ile islâm imanının aynı hamur içinde yoğrulmuş olarak ortaya çıkardığı yükselme devrimizin incelenmesi,
- 13) Türk tarihinde büyük şahsiyetler.

IV. TÜRK CEMİYETİNDE DİL ve EDEBİYAT:

- 1) Dilin düşünce hayatındaki ehemmiyeti ve medeniyetle münâsebeti,
- 2) Türk dilinin târihi ve yayılışı,
- 3) Türk dilinin özellikleri,
- 4) Türk dilinin zenginliği ve türkçe olarak yazılmış şahaserler,
- 5) İmparatorluk dili olarak Türkçe, bu prensibin tekrar benimsenmesindeki zaruret, faydaları ve mahzurları.
- 6) Türk dilinde sâdeleştirme hareketleri ve dili zorlamanın menfi tesirleri.

- 7) Türk dilini sâdeleştirme adı altında aşırılık taassup ve bunun politik ve ideolojik gâyeleri.
- 8) Türk edebiyatının târihi seyri.
- 9) Türk halk ve divan edebiyatı.
- 10) Büyük Türk edipleri.
- 11) Millî kültür açısından edebiyatın lüzumu.
- 12) Edebiyat ve tefekkür münasebetleri.

V. TÜRKLERDE DİN ve AHLÂK:

- 1) Türklerin islâmîyetten önceki din inanışları.
- 2) Türklerin islâmîyeti kabulü ve bu dini tercih sebepleri.
- 3) İslâm dininin Türk halkının ruh yapısı üzerindeki tesirleri.
- 4) İslâm Peygamberi Hz. Muhammed (A.S.V.)'ın örnek hayatı.
- 5) İslâmın sosyal hayata verdiği prensipler.
- 6) İslâm dünyasının dünkü ve bugünkü durumu; geri kalmışlığın sebepleri ile islâmın gaye ve hedeflerinin açıklanması.
- 7) İslâmda sosyal mes'uliyet, iyiliğe teşvik, kötülükten sakındırmak (emri bil ma'ruf, nehy anil münker).
- 8) İslâmın ana kaynakları.
- 9) İslâmın esasları (İbâdet, muamelat v.s).
- 10) İslâmda akıl ve nakil meselesi.
- 11) İslâmda tevhid akidesi.
- 12) İnsan hakları ve hakkın hâkimiyeti görüşü, islâmda hürriyetin mana ve şümülü.
- 13) Türklerin terakkisinde islâmın rolü ve türklerin islâma hizmetleri.
- 14) Türk içtimâî hayatında tasavvufun yeri.
- 15) Türklerde iş hayatı ve ticaret ahlâkı.
- 16) İslâmda mezhep ayrılıklarının esası, bunun fayda ve mahzurları, bu mahzurların önlenme çareleri.
- 17) İslâm dininden hayat alan türk ahlâkı (hürmet, ahde vefâ, fedakârlık, mertlik, kahramanlık, misafirperverlik, ırz ve namus duygusu, cinsi ahlâk kadın erkek münasebetleri, vazife şuuru ve mes'uliyet duygusu ve onu diğerlerinden ayıran özellikler.

- 18) Vicdanın teşekkülü ve ahlâkı rolü.
- 19) Türk islâm cemiyetinde yanlış-doğru, güzel-çirkin mefhumu.

VI. TÜRK DÜŞÜNÜCÜSÜ ve MEDENİYET TÂRİHİ:

- 1) Türk tefekkürünün târihi seyri.
- 2) Türk tefekkürünün düşünce târihindeki yeri ve diğer düşünce sistemleriyle mukayesesi.
- 3) Türk Islâm düşüncesinde hayat felsefesinin yeni ve lüzumu.
- 4) Islâm tefekkürünün değer ve esasları.
- 5) Türk islâm âlimlerinin müsbet, manevi ve beşeri ilimlerin gelişmesindeki hizmetleri ve diğer milletlere tesirleri.
- 6) Büyük türk âlimleri, hayat, şahsiyet ve eserleri.
- 7) Türk devlet adamlarının ilme ve âlimlere verdikleri önem.
- 8) Türklerde sosyal dayanışma, yardımlaşma ve bunun sonucu ortaya çıkan içtimâî, dini, kültürel, ilmi, ticari, sanai v.s. müesseseler (darüşşifa ve darülacezeler, hanlar, medeseler, aşevleri, sebiller).
- 9) Gençliğin orta öğretimden itibaren muhakemeye alıştırılması
- 10) Kültür müessesesi olarak vâkıfın tarihimizdeki yeri, çeşitli ve cemiyet üzerindeki tesirleri.
- 11) Türk kültür ve medeniyetinde zararlı unsurlardan boşik uleması ve boşik şeyhliği gibi hadiselerin çıkış sebepleri.
- 12) İktisâdi hayâta tesir eden bazı kültür unsurları ve târihimizde oynadıkları roller.

VII. TÜRKLERDE ÖZEL SANATLAR:

- 1) Türklerin san'at zevki ve onu diğer milletlerin san'at zevklerinden ayıran hususiyetler.
- 2) Hat ve Mattatlar.
- 3) Tezyini sanatlar.
- 4) Musikî ve musikinin millî birlikteki yeri.
- 5) Büyük musikîşinaslar.
- 6) Türklerin san'ata hizmetleri.
- 7) Türk mimarisinin özellikleri, orijinalitesi ve beşeri ihtiyaçlara olan uygunluğu.

- 8) Büyük türk mimarları.
- 9) Minyatür san'atı.

VIII. TÜRK CEMİYET YAPISI:

- 1) İslâm öncesi devirde Türk cemiyeti yapısı.
- 2) İslâmî devir türk cemiyeti yapısı.
- 3) Bugünkü Türk cemiyet yapısına tesir eden cereyanlar.
- 4) Türk cemiyetinde âilenin rölü.
- 5) Türk-İslâm cemiyetinde kadın ve erkek.
- 6) Türk-İslâm geleneklerine göre çocuk terbiyesi.
- 7) Türklerin millî meziyetleri.

IX. TÜRK ÂDET ve GELİŞMELERİ:

- 1) Örf ve âdetlerin esası, millî kültür açısından ehemmiyeti.
- 2) Millî sporlar (güreş, yüzme, atıcılık, cirit v.s).
- 3) Düğünler ve bununla ilgili inanışlar.
- 4) Türk nutfağı.
- 5) Türk kıyafetleri.
- 6) Türk Eğlence hayatı.

X. MİLLÎ KÜLTÜR ve MEDENİYETİMİZ HAKKINDA ÖNEMLİ ESERLERİN LİSTESİ:

T.C.

Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü
Türk Kültür ve Medeniyeti Komisyonu

Sayı : 116 - 94

5807

Sayın

Orhan Şaik GÖKYAY

Kayıdağı C. 124/1

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 089-396/7

PULLARI

GÖZTEPE

İSTANBUL

16.01.1995

آتا تۆرك تهذيبى - تۆرك كىلتورى ناخجى

T.C.
Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü
Türk Kültür ve Medeniyeti Komisyonu
Sayı : 116

13.6.1975

Muhterem Efendim ,

" Türk Kültür ve Medeniyeti " konusundaki faaliyet-
lerimizden zaman zaman sizleri haberdar etmeye çalıştık.

Üniversitemiz Senatosunun 22.Mayıs 1975 tarihli
kararıyla Üniversitemizde " Türk Kültür ve Medeniyetini Araştır-
ma Enstitüsü " kurulmuş ve Üniversitemizin bütün fakülte ve
yüksek okullarında " Türk Kültür ve Medeniyeti " adı ile bir
dersin okutulması kabul edilmiştir. Temennimiz Vatanımızın
benzer kuruluşlarında da buna benzer kararların alınması ve
icraata geçilmesidir.

Yarıncı Büyük Türkiyenin yeniden inşasına matuf
olacak mezkûr faaliyetlere gösterdiğiniz ve göstereceğiniz alâ-
kaya şükranlarımızı sunar, bu vesileyle selâm ve hürmetlerimizi
arz ederiz.

Komisyon Başkanı

M. Yeşil

Prof.Dr.M.Münip YEĞİN

Not _____ :

Kıymetli makalelerinizi beklemekteyiz.